

Implementatie-eisen

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinrichtingen.

Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht zo'n meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

Meldcode maken volgens basismodel

Een meldcode beschrijft in 5 stappen wat professionals moeten doen bij vermoedens van geweld. Organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren stellen een eigen meldcode op met daarin in ieder geval deze 5 stappen:

- Stap 1: In kaart brengen van signalen.
- Stap 2: Overleggen met een collega. En eventueel raadplegen van [Veilig Thuis](#) of een deskundige op het gebied van letselduiding.
- Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).
- Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en gebruik maken van het afwegingskader. En bij twijfel altijd [Veilig Thuis](#) raadplegen.
- Stap 5: Beslissen: Is melden noodzakelijk en is hulp verlenen of organiseren ook mogelijk.

Verplichte elementen Meldcode

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

Van de organisaties en de zelfstandige professionals wordt verlangd dat zij zelf een meldcode opstellen. Zij zijn ook zelf verantwoordelijk voor hoe de meldcode wordt ingebed in de werkwijze van de instelling.

Een meldcode bevat ten minste de volgende elementen:

- een **stappenplan**, met een omschrijving van de stappen voor het omgaan door professionals met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling; De stappen maken de beroepskracht duidelijk wat er van hem wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe hij, rekening houdend met zijn beroepsgeheim, op een verantwoorde wijze komt tot een besluit over het al dan niet doen van een melding
- een **toebedeling van verantwoordelijkheden** aan de diverse groepen medewerkers, inclusief vermelding van de eindverantwoordelijke voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding;
- specifieke aandacht voor **bijzondere vormen van geweld** die speciale kennis en vaardigheden van personeel vereisen (indien van toepassing);
- indien sprake is van een meldingsbevoegde instantie of functionaris: specifieke aandacht voor de mogelijkheid van het gebruik van de **verwijsindex risicjongeren**;
- instructies voor het uitvoeren van een **kindcheck** bij cliënten (indien van toepassing); Een kindcheck wil zeggen dat medewerkers die met volwassen cliënten werken in sommige gevallen moeten nagaan of de volwassen cliënt kinderen heeft die van zijn zorg afhankelijk

zijn. Deze kindcheck wordt uitgevoerd als de medewerker meent dat de (fysieke of geestelijke) conditie of andere omstandigheden waarin de cliënt verkeert, een risico vormt voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen van de cliënt.

- aandacht voor de wijze waarop professionals moeten **omgaan met gegevens** waarvan zij het vertrouwelijk karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden.
- Beschrijven van het afwegingskader en de nieuwe rol van Veilig Thuis vanaf 2019.

Checklist

De overheid heeft een checklist gemaakt. <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2012/03/01/checklist-managers-invoeren-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling.html>

Deze checklist ondersteunt bestuurders en manager bij de invoering van de meldcode binnen uw eigen organisatie. Aan de hand van de activiteiten die beschreven zijn, kan de meldcode voor de eigen organisatie op maat worden gemaakt, kennis over en het gebruik van de meldcode worden bevorderd.

Verantwoordelijkheden directie en bestuur

- Vaststellen meldcode.
- Ontwikkelen meldcode in het (veiligheids) beleid van de organisatie.
- Opnemen in kwaliteitsbeleid van de organisatie.
- Opnemen in informatiefolders van de organisatie.
- Informeren personeel, ouders en cliënten over het beleid.
- Scholing van personeel.
- Invoering randvoorwaarden:
- Zorgdragen voor periodieke bespreking en uitwisseling van cliëntsignalen.
- Functionaris voor aandachtsgebied kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Zorgdragen kennis en kunde medewerkers met betrekking tot handelen (ook opnemen in taakomschrijvingen aandachtsfunctionaris + medewerkers).
- Zorgdragen voor heldere verbinding aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld met aanpak andere zorgsignalen.
- Eindverantwoordelijk voor de uitvoering (+ tijdpad).
- Vaststellen verantwoordelijkheden en onderhouden externe contacten (media, politie, justitie, juridisch).

Verantwoordelijkheden aandachtsfunctionaris

- Inhoud meldcode kennen en kunnen toepassen.
- Overleg plegen met medewerker die vermoedens heeft.
- Weten wanneer met wie (intern en/of extern) overlegd kan/moet worden en wanneer verantwoordelijkheden overgedragen moeten worden.
- De weg weten (sociale kaart kennen).
- Eigen deskundigheid en die van collega's op niveau brengen en houden.
- Vaststellen van afspraken, taakverdeling en tijdpad.
- Verslaglegging (afspraken en de uitvoering ervan).
- Ontwikkelen en zo nodig bijstellen formats.
- Periodiek evalueren en eventueel bijstellen meldcode en personeel informeren.
- Informeren leidinggevende.

Verantwoordelijkheden alle medewerkers

- Inhoud (op maat gemaakte) meldcode kennen, kunnen signaleren en handelen volgens bijbehorende route.
- Deskundigheid op niveau brengen en houden.

- Waken voor de veiligheid van cliënten bij beslissingen.
- Overleg plegen met aandachtsfunctionaris bij vermoedens.
- De weg weten (interne organisatie kennen).
- Uitvoeren van afspraken (bijvoorbeeld observeren, gesprek) en terugkoppelen.
- Waarborgen continuïteit van de zorg.
- Zorgvuldige omgang (privacy waarborging – privacyreglement).

Bron: deze meldcodechecklist is ontwikkeld door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en het Landelijk Steunpunt ZAT. De checklist is gebaseerd op de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.